

PLANETA ZEMĚ – SVĚT – MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

RVP PV

VZDĚLÁVACÍ CÍLE:

vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností

poznávání jiných kultur

vytvoření povědomí o vlastní souvazečnosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Země, vesmíru apod.)

SLOVNÍČEK POJMŮ

PLANETA ZEMĚ – je třetí planeta naší Sluneční soustavy od Slunce, od kterého je vzdálena v průměru 150 miliónů kilometrů. Je doprovázena jedním přirozeným satelitem – Měsícem. Tvar planety a jeho proměnlivost je způsobena vlivem přitažlivé a odstředivé síly. Jedná se o složitý, mírně zvlněný povrch (pod kontinenty i oceány). Pro zjednodušení nahrazujeme tvar planety Země koulí.

KONTINENTY A OCEÁNY – rozložení kontinentů a oceánů na planetě je způsobeno přitažlivostí nebeských těles (Měsíc a Slunce) a charakteristikami planety Země (rotace Země kolem své osy, oběh Země kolem Slunce, tvar zemského tělesa, sklon zemské osy, fyzikální procesy v jednotlivých geosférách apod.). Kontinenty a oceány jsou na zemském povrchu rozloženy nerovnoměrně a jsou výsledkem dlouhodobých geologických procesů (např. pohyb litosférických desek). Z celkové plochy Země 510,1 mil km² zaujímá světový oceán 70,7 % a pevnina 29,3 % povrchu. Světový oceán se člení na 5 oceánů (Atlantský, Tichý, Indický, Severní ledový a od r.2010 Jižní oceán).

KONTINENTEM označujeme rozlehlou a souvislou část souše obklopenou světovým oceánem. Celkem vymezujeme 5 kontinentů (Ameriku, Euroasii, Afriku, Austrálii a Antarktidu). **SVĚTADÍLEM** se na rozdíl od kontinentu rozumí část pevniny, která má společný historický a geografický vývoj. V tomto případě rozlišujeme 7 světadílů: Severní Amerika, Jižní Amerika, Evropa, Asie, Afrika, Austrálie a Antarktida.

Od rovníku směrem k pólům klesá intenzita slunečního záření. S tím souvisí rozložení podnebných pásů a uspořádání dalších složek (např. půdní typy), což má také vliv na rozložení obyvatelstva, rostlin a živočichů. Na zemi vyčleňujeme jednotlivá krajinná pásma (nazývána také biomy, více viz téma „Krajina kolem nás“) na základě poměru mezi množstvím tepla a velikostí srážek: tundra, lesotundra, tajga, lesy mírného pásu, subtropické lesy, pouště a polopouště, savany, tropické deštné lesy apod.

OBYVATELSTVO - Soubor lidí žijících na určitém území, který se zpravidla skládá z několika populací, národů nebo etnik. Mezi základní znaky obyvatelstva patří:

- biologické znaky (pohlaví, věk, zdravotního stav, rodinného stavu apod.);
- ekonomické znaky (struktura podle ekonomické aktivity, povolání a zaměstnání, sociální struktura apod.);
- kulturní znaky (struktura podle národnosti, rasy, jazyková, náboženství, vzdělání apod.)

NÁRODNOSTNÍ SLOŽENÍ OBYVATELSTVA. NÁRODNOST – příslušnost k určitému národu. **NÁROD** – historicky vzniklé společenství lidí se společnými tradicemi, územním, hospodářským a kulturním vývojem a většinou i jazykem (neplatí vždy – řada národů hovoří stejným jazykem nebo např. Švýcaři hovoří více jazyky). Na Zemi žije více než 2 tisíce různých národů a národností, mezi nejpočetnější patří Číňané, Indové, Američané atd. **Státní příslušnost** – právní příslušnost k určitému státu.

RASOVÉ SLOŽENÍ OBYVATELSTVA. *Rasa* - skupina lidí stejného tělesného vzhledu (barva pleti, barva a tvar vlasů, očí, tvar lebky, nosu, vzrůst,...). Rozdíly mezi rasami jsou dány vlivem rozdílného prostředí, ve kterém se vyvíjely.

Základní rasy světa:

a) **EUROPOIDNÍ RASA** (bílá) 45% – světlá barva pokožky, střední až vysoká postava.

Hlavní oblasti rozšíření - indoevropská větev (Evropa, Indie, přistěhovalci v Americe a Austrálii) a, semitskohamitská větev (S Afrika, JZ Asie, Arabové)

b) **MONGOLOIDNÍ RASA** (žlutá) 40% – žlutohnědá pokožka, malá až středně vysoká postava, zdánlivě šikmé oči, rovné vlasy

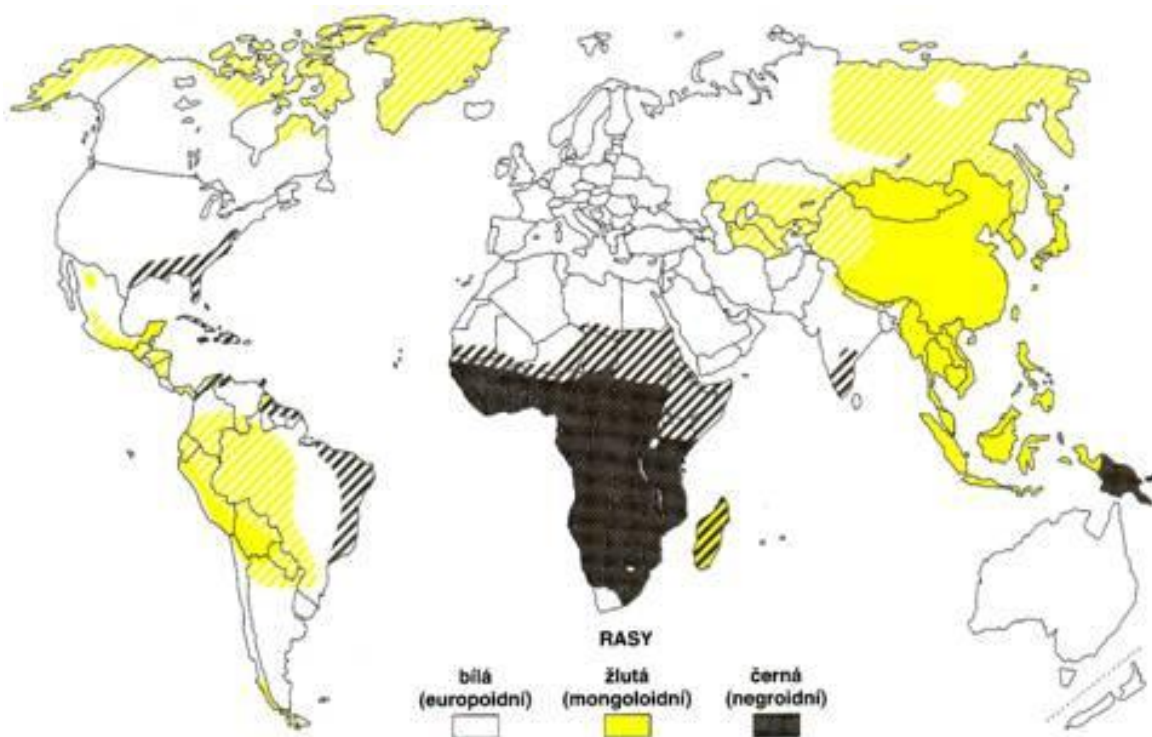
Hlavní oblasti rozšíření – V Asie, Severní Evropy (Laponci), Severní Ameriky (Inuité) a původní obyvatelstvo Ameriky (indiáni)

c) **NEGROIDNÍ RASA** (černá, ekvatoriální) 10% – tmavohnědá až černá pokožka, krátké kudrnaté vlasy, široký nos, velké rty. Hlavní oblasti rozšíření – Afrika na jih od Sahary, přistěhovalci v Americe, původní obyvatelé Austrálie a okolních ostrovů

d) **PŘECHODNÉ (SMÍŠENÉ) RASY** 5% - zejména v Latinské Americe. Nejčastější míšenci jsou mestici (míšenci indiánů a bělochů), mulati (míšenci černochů a bělochů) a zambové (míšenci černochů a indiánů)

Velice zjednodušeně můžeme říci, že díky různorodosti ras narůstá problém **rasismu** (často se nadřazuje bílá rasa nad ostatní) nebo **xenofobie** (strachu z jiných ras).

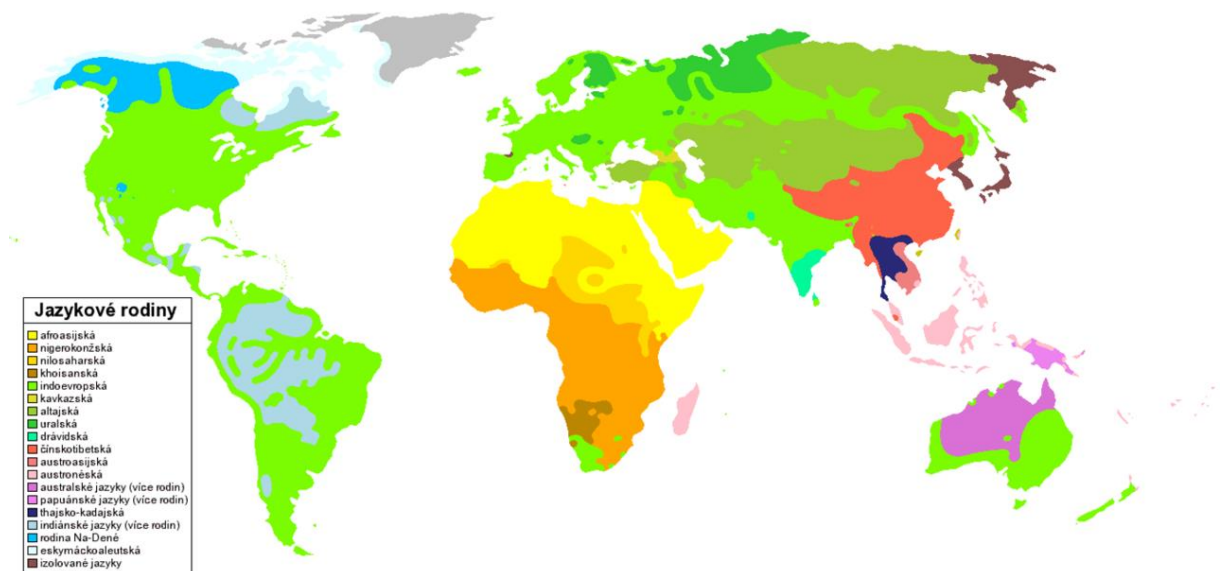
RASOVÉ SLOŽENÍ OBYVATELSTVA

JAZYKOVÁ STRUKTURA - **Národní jazyk** je hlavní diferenační znak v lidské komunikaci, dorozumívací prostředek členů určitého národa. **Mateřský jazyk** – jazyk, kterým se lidé jako první naučí hovořit, tedy jazyk v němž obvykle nebo převážně myslí. Jednotlivé jazyky jsou soustředěny do několika hierarchicky uspořádaných informačních souborů. Tím nejvyšším jsou tzv. **jazykové rodiny**, dále následují jazykové skupiny a podskupiny. Nejrozšířenějším jazykovým souborem současnosti je **indoevropská jazyková rodina**. Jazyky, které náležejí do této jazykové rodiny hovoří 95 % obyvatel Evropy, Severní a Latinské Ameriky, 75 % obyvatel Austrálie a Oceánie a 25 % obyvatel asijského obyvatelstva.

Jedná se o jazyky slovanské j. (čeština, slovenština, polština, ruština, běloruština, ukrajinština, slovinština, chorvatština, srbština, bulharština), germánské (němčina, holandština, angličtina, norština, švédština, dánština), románské (italština, španělština, portugalština, francouzština, rumunština) a další. Mezi nejrozšířenější jazyky světa patří čínština, španělština, angličtina, arabština, bengálština, hindština-jako mateřské jazyky

HLAVNÍ SVĚTOVÉ JAZYKOVÉ RODINY

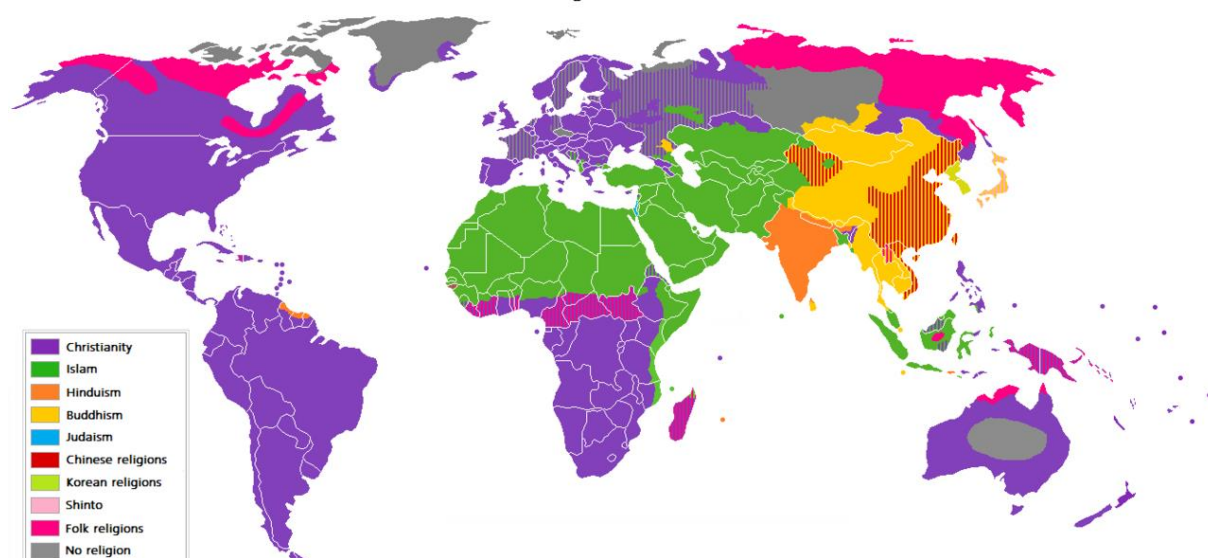

Zdroj:

[https://cs.wikipedia.org/wiki/Jazykov%C3%A1_rodina#/media/File:Human_Language_Families_Map_\(Wikipedia_CS\).PNG](https://cs.wikipedia.org/wiki/Jazykov%C3%A1_rodina#/media/File:Human_Language_Families_Map_(Wikipedia_CS).PNG)

NÁBOŽENSKÁ STRUKTURA. Náboženství je sociální jev, který má významný vliv na život většiny obyvatel Země (ovlivňuje styl života, chování, stravovací zvyky, architekturu i hospodářství). Ateisté (nevyznávají žádné náboženství) tvoří jen asi 10 % obyvatel světa. Mezi světová náboženství patří křesťanství, islám a buddhismus. Dále vymezujeme národní náboženství – hinduismus, judaismus, šintoismus, taoismus, konfucianismus nebo primitivní (tradiční) náboženství – šamanismus, totemismus, magie.

HLAVNÍ SVĚTOVÁ NÁBOŽENSTVÍ

Zdroj:

https://cs.wikipedia.org/wiki/N%C3%A1bo%C5%BEnstv%C3%AD_ve_sv%C4%9Bt%C4%9B#/media/Soubor:Religion_distribution.png

METODICKÝ KOMENTÁŘ:

Téma planeta Země - svět – multikulturní výchova je téma, kterému je možné se věnovat v MŠ po celý školní rok a s dětmi postupně „navštívit“ jednotlivé kontinenty (Např. Cesta kolem světa), ale také je možné jej zařadit jako měsíční či týdenní téma nebo jednodenní projekt, např. Den Země.

Při „návštěvě“ jednotlivých kontinentů nesmíme zapomenout na region, kde žijeme my (např. téma „My jsme Češi“), kterému se lze věnovat na začátku tematického bloku, nebo tématem „Česka“ celý blok uzavřít.

V rámci celého tematického bloku seznamujeme děti s odlišností mezi lidmi (rasy, národy), učíme je vnímat, že svět je pestrý a rozmanitý. Lze propojit také s různými svátky – např. Den Země. (pozn. Den Země byl poprvé slaven 22.dubna 1969 v USA, v roce 1990 se k USA připojil i zbytek světa a tak se 22.duben stal Mezinárodním dnem Země).

ZÁKLADNÍ POMŮCKY:

ilustrované atlasy světa, mapy, globusy, cestopisy, fotografie, předměty charakterizující určitý stát (národ, kulturu, náboženství...)

ODKAZ NA LITERATURU:

Lukešová, M.: Jak si uděláme zeměkouli. [Praha] : Orbis pictus, 1993 . [60] s . ISBN 80-85240-24-6

Příhoda, P.: Vyprávění o sluníčku. Praha : Albatros, 1981 . 43 s .

Drijverová, M.: Kamarádi z velké dálky. Brno: Computer Press, 2011.

Hlavička, J.: Dětské hry z celého světa. Praha: Svojtka & Co, 2001.

Ripoll, O.: Pojď si s námi hrát: 100 her z celého světa. Praha: Knižní klub, 2010.

Terzian, A.M.: Výtvarné náměty z Asie, Afriky a Ameriky. Praha: Portál, 1997.

Kinderslay, B.: Děti jako já. Bratislava: Perfekt, 1996. ISBN 80-8046-051-5.

Langem, A.: Dopisy od Felixe. Praha : Knižní klub, 2003. ISBN 80-242-1052-5.

Kunc, J., Toušek, V., a kol. Ekonomická a sociální geografie. 1. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2008. 411 s. ISBN 978-80-7380-114-4.Str. 53-67.

Časopis: Dnešní svět. Obyvatelstvo. Číslo 5, ročník 2017/2018.

DALŠÍ INTERNETOVÉ ZDROJE:

<https://clanky.rvp.cz/clanek/c/P/2925/cesta-kolem-sveta.html>

<https://clanky.rvp.cz/clanek/s/P/21063/MULTIKULTURNI-VYCHOVA---JIZNI-AMERIKA.html/>

<https://clanky.rvp.cz/clanek/s/P/21035/MULTIKULTURNI-VYCHOVA---AUSTRALIE.html/>

<https://clanky.rvp.cz/clanek/c/P/21051/multikulturni-vychova-asie.html/>

<https://clanky.rvp.cz/clanek/c/P/2894/letem-svetem-s-pisnickou.html/>

<http://zemepis-maturitni-otazky.blogspot.com/2015/04/obyvatelstvo-sveta-cleneni-dle.html>

<https://clanky.rvp.cz/clanek/c/P/21029/multikulturni-vychova-severni-amerika.html/>

PÍSNÍČKY A BÁSNÍČKY K TÉMATU:

Dětské CD Letem světem: <http://www.detskecd.info/mp3-ukazky.htm>, písně: Letem světem, Co je to? A další...

Maťáková M.: Naše Země kulatá je.

Naše Země kulatá je

Hudba i slova:
Marie Matáková

Na - še Ze - mě ku - la - tá je, ři - ká se to,
po ne - bi se kou - lí svě - tem ce - lé lé - to.
Po - zor, at' se ne - sra - zíš s tou hvě - zdi - čkou v dá li,
to by - chom se o te - be vsku - tku bá - li.

2. Chtěl bych jednou, třeba někdy takhle k ránu,
nasednout do velikého eroplánu,
[: nasednout do rakety, podívat se z výše,
je-li Země kulatá, jak se píše. :]

Zdroj: <https://cz.pinterest.com/pin/532339618448904232/?lp=true>

Kdo to koulí zeměkouli, zdroj:

https://www.youtube.com/watch?v=qa4N3iqpWTM&feature=youtu.be&fbclid=IwAR1_X0pLLKdRYqkTVH7mBEkKG5rmYf8t4TkwobsUgOfIWPxALrO1NOiDkG8

PŘÍKLADY AKTIVIT

AKTIVITA: NÁVRH JÍDELNÍČKU

Druh aktivity: poznávací, smyslová

Cíle: žák se seznámí s typickými jídly různých zemí světa

Popis činnosti: kuchařky vaří daný den (týden) typická jídla charakterizující určitý stát (národ, kontinent), názvy jídel se objeví také v jídelníčku

Materiál/pomůcky: potraviny dle jídelníčku

Postup:

- Učitelky se společně s kuchařkami domluví na jídelníčku charakterizující určitý stát (národ, kontinent), se kterým se děti seznamují.
- Děti jsou již během dopoledních aktivit (komunitní kruh) na „netradiční“ oběd připravovány.
- Příklady jídelníčku:
Česká republika - jakékoli české jídlo (např. škvarky, knedlík, vepřo knedlo zelo, svíčková atd.)
Evropa - Itálie – pizza, špagety, maďarský guláš, vídeňský řízek, slovenské halušky atd.
Arábie - kuskus se zeleninou a krůtím masem, brokolicev polévka (podávaná v hrnečku, bude se jíst rukama) atd.
Asie - jaki kimo, čína, čínské nudle, rýže (ukázka podávání s čínskými hůlkami) atd.
Austrálie - australská ryba, salát atd.
Severní Amerika - americké sýrové těstoviny (ke svačině by mohly být americké skořicové tousty), hamburger atd.
Jižní Amerika - chilli con carne, rýže atd.
Afrika - zapečené brambory po egyptsku, kotlík afrického domorodce, chléb atd.

AKTIVITA: RASY – LIDÉ JAKO MY

Druh aktivity: poznávací

Cíle: uvědomit si, že všichni lidé nevypadají jako my, ale mají podobné prožívání (rodiče mají rádi své děti apod.)

Popis činnosti: pozorování a povídání si nad obrázky lidí z různých koutů světa

Materiál/pomůcky: obrazový materiál, fotografie lidí (nejlépe dětí) různých národů a ras

Postup:

- Děti si prohlíží velký atlas světa, knihy, obrázky lidí různých národů a ras
- Seznamují se s různými národy a rasami (černoši, běloši, rudoši (indiáni), žlutí lidé (Mongolové, Číňané) a uvědomují si, že nejsme na světě sami, otázky:
– jak vypadají? Jak se oblékají? Odkud jsou?
- ukážeme si, odkud lidé pocházejí, řekneme si zajímavosti o životě dětí v různých částech světa, přečteme si o nich pohádku, pověst, ukážeme si jejich charakteristický výrobek, děti

vedeme k pochopení rovnosti všech lidí i dětí bez rozdílu barvy pleti. Je nás hodně a každý jsme jiný. Pochopit odlišnosti mezi lidmi, vnímat, že svět je pestrý a rozmanitý.

- Možná motivace říkankou: „KAMARÁDI“
„Rozhlédni se tu a tam, uvidíš, že nejsi sám.
Všude je tvůj velký svět, pojď si o něm vyprávět.
My jsme všichni kamarádi a máme se hodně rádi.“
- pohybová hra - škatulata – děti sedí v kruhu, učitelka řekne: „vymění se indiáni a černoušci, eskymáci a asiati....apod.
- hra „Místo si vymění, kdo...“ - barva vlasů, očí, velikost, oblíbená barva, zvíře, hračka...

AKTIVITA: CIZOKRAJNÉ OVOCE

Druh aktivity: pokus/experiment, poznávací, slovní, smyslová

Cíle: seznámit se s faktem, že na Zemi jsou různá prostředí, uvědomit si a aktivovat smysly (chut a čich), rozvíjet aktivitu a tvořivost a základy vědecké práce

Popis činnosti: děti se postupně seznamují s jednotlivými druhy ovoce, ochutnávají, ukazují si na mapě světa, odkud ovoce pochází atd.

Materiál/pomůcky: cizokrajné ovoce, tabulka na záznam chuti a vůně,

Postup:

- děti dostanou společný dárek k Mikuláši – košík s cizokrajným ovocem.
- Každý den zkoumáme jeden druh ovoce s ohledem na trvanlivost, pokud je to možné necháme volbu na dětech
- Všichni ohodnotí vzhled a vůni ovoce, ovoce zdokumentujeme (fotografie, kresba, popis) a do tabulky zaznamenáváme chuť (+ chutnalo, - nechutnalo, 0 ani ne, ani ano), obdobně zaznamenáváme vůni
- z ovoce vyjmeme semena. Zdokumentujeme a uložíme vysušené na vzdušné místo
- pracujeme s mapou světa (globus, atlas) a ukazujeme dětem, odkud jednotlivé druhy pochází, vyprávíme si o místech, čteme příběhy apod.
- Na jaře lze doplnit aktivitou - sázíme semena, každý si zasadí své semeno, označí etiketou, jméno, název ovoce a datum sazení
- Každé dítě o svou rostlinu pečuje, zalévá, pozoruje, dokumentuje růst rostlin
- Na konci roku odnášíme rostlinu domů

AKTIVITA: KRESLÍME ZEMI

Druh aktivity: výtvarná, poznávací

Cíle: děti kreslí či tvoří různou technikou zemi jako zeměkouli, různé krajiny země atd.

Popis činnosti: děti tvoří každý svou zeměkouli, zeměkoule postupně doplňována postavičkami z různých koutů světa, atd

Materiál/pomůcky: výtvarný materiál

Ukázky:

(Zdroj: <http://www.msjirkov.cz/ms-kastanek/fotogalerie-2/2018-2019/mysky/nase-zeme-3419cs.html>)

(Zdroj: <http://www.skolkarokycany.cz/cs/fotogalerie/mysky-nase-zeme-kulata/>)

(Zdroj: <http://www.zsstriiky.cz/materska-skola/archiv/190-zeleno-modry-den-24-4-2017>)

(Zdroj: <http://www.ms-bezrucova.cz/zemekoule1/>)

(Zdroj: <http://blog.paptoys.cz/?p=2906>)

(Zdroj: <https://i.pinimg.com/736x/c7/45/5e/c7455e58a0858bda793a3635ed603c2b.jpg>)

(Zdroj: <https://i.pinimg.com/originals/9a/68/9d/9a689dd177591e52545db4c24e04e9ca.jpg>)

AKTIVITA: INTEGROVANÝ BLOK - LETEM SVĚTEM

Druh aktivity: střídání různých druhů aktivit - hudební, logická/paměťová, poslechová, pohybová, pokus/experiment, poznávací, slovní, výtvarná, smyslová

Cíle: děti se seznámí postupně s jednotlivými kontinenty, jejich obyvateli (lidmi/národy, živočichy i rostlinami) a typickými znaky daného regionu

Popis činnosti: celoroční projekt/měsíční projekt, děti se postupně věnují jednotlivým kontinentům

Materiál/pomůcky: dle aktivit

Postup:

- ústředním motivem jsou kontinenty – Evropa, Asie, Afrika, Severní Amerika, Jižní Amerika, Austrálie a Antarktida
- Každému kontinentu se věnujeme 5-8týdnů, dle plánu
- Lze začít od nejbližšího (ČR, Evropa) k nejvzdálenějšímu kontinentu nebo v opačném pořadí
- Srovnáváme, co je jiné a co stejné, hodnotíme, je to lepší, je to horší?
- Zaměření:
 - o Na lidskou společnost (národy, jazyky, náboženství, zvyky, památky, tradiční potraviny apod.
 - o Krajinu a specifická místa (pouště, velehory, řeky, jezera, významné budovy...)
 - o Rostliny (typy krajin, modelové druhy stromů, keřů a bylin, zajímavé, nejhojnější apod.)
 - o Zvířata (modelové druhy zvířat, kde které žije, jaké má nároky, čím se živí, čemu je podobné)
 - o Cestování dříve a dnes (dopravní prostředky)
 - o Objevitelské cesty (příběhy ze zajímavých cest atd.)
 - o Příklady aktivit z jednotlivých kontinentů:

AMERIKA

- práce s obrazovými atlasy, fotografiemi přírody USA
- Indiáni – zpíváme píseň „*One little indian*“
 - o povídáme si o původních obyvatelích Severní Ameriky - indiánech
 - o výroba indiánského „ponča“, indiánské čelenky
 - o Indiánský kruh (každé dítě si vymyslí vlastní indiánské jméno, vymyslí vlastní pokřik (rondo), společný rytmický tanec, hra na bubny, stavíme tee-pee – deky
 - o čteme a píšeme jako indiáni
 - o pobyt venku - indiánský běh, hod oštěpem, plížení
- dalšími tématy mohou být kovbojové, zlatokopové atd.
- Základní pojmy:

Severní Amerika

- indiáni, posunkový systém a znakový jazyk indiánů, víra ve Velkého Ducha, ozdoby z per – indiánské čelenky, kouření dýmky míru, kukuřice;
- prairie, Kordyliéry, Missisipy, Sonorská poušť;
- vlk, medvěd grizzly, sob karibů;
- sekvoje, kaktusy;
- psí spřežení (na Severu), pěší chůze, jízda v krytých vozech;
- cesta na severozápad Roberta Rogerse – přímá cesta po vodě napříč Amerikou od Atlantského oceánu k oceánu Tichému.

Jižní Amerika

- indiáni, Pygmejové, tajný mužský jazyk Kallawaya (callahuaya) – jazyk léčitelů (pouze mužů), kteří žijí v Bolívii poblíž jezera Titicaca;
- deštný prales, Andy, Amazonka, jezero Titicaca, Machu Pichu;
- anakonda, vačice, puma, lama;
- kakaovník, cesmína, bromélie;
- činnost jezuitského řádu v Jižní Americe.

(Zdroj: Jančaříková , K (2010): Environmentální činnosti v předškolním vzdělávání. Praha: Raabe)

- další viz např.
<https://clanky.rvp.cz/clanek/c/P/21029/multikulturalni-vychova-severni-amerika.html/>
<https://clanky.rvp.cz/clanek/c/P/20693/vylet-k-indianum-.html/>
<https://clanky.rvp.cz/clanek/c/P/9725/pojdme-si-hrat-na-indiany.html/>

ASIE

- práce s obrazovými atlasy, fotografiemi přírody
- povídáme si o Asiitech, Arabech
- malujeme si oči, pozdrav, úklony
- přebírání luštění pinzetou (hůlky) - jemná motorika, třídění
- vyrábíme japonský vějíř - vystřihování, kresba tuší a dřívkem
- poslech mongolské pohádky „Stařeček, vlk a tygr“
- dramatizace pohádky
- výroba japonské panenky kokeši
- papírové skládanky origami
- grafomotorické cvičení - medvídek panda
- zápasy sumo - zdůraznění zásad čestnosti, vzájemná úcta mezi soupeři

- stavíme velkou čínskou zeď z písku
- Základní pojmy:

Asie

- Mongolové, Číňané, Japonci, obrázkové písma (čínština, japonština), buddhismus, opiové obřady, pšenice, rýže
- stepi, Himaláje, poušť Gobi, čínská zeď;
- kůň, panda, tygr;
- liči čínské, bonsaje;
- jízda na koni, jízda na velbloudu, vynález kola;
- hedvábná stezka.

(Zdroj: Jančaříková , K (2010): Environmentální činnosti v předškolním vzdělávání. Praha: Raabe)

- další viz např. <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/P/21051/multikulturalni-vychova-asie.html/>

AFRIKA

- práce s obrazovými atlasy, fotografiemi přírody Afriky
- poslech africké hudby, zpěv písně „Pět minut v Africe“ - pohybové vyjádření jednotlivých slok
 - výroba chřestidel a bubínků (z krabiček od sýrů, kelímků od jogurtů, PET lahví...)
 - hra na rytmické nástroje, na ozvěnu, hudební štafeta (postupné opakování určitého zvuku)
 - pohybová improvizace
- povídáme si o obyvatelích Afriky, domorodci, jak bydlí, jaké mají oblečení, jídlo...
- vyrábíme si africkou čepičku kufi - z proužků papíru (viz Výtvarné náměty z Asie, Afriky a Ameriky, s. 90)
- Výroba kostýmů - sukně z rákosu – navlékání vystřižených pásků na provázek
- poslech africké pohádky „Opatrnost“ (Alžír) - lezeme ve dvojicích jako želvy
- grafomotorické cvičení - želvička
- cvičíme jako africká zvířátka
 - lev - lezení ve vzporu klečmo
 - lev se protahuje - ve vzporu klečmo střídavě natahovat paži a nohu
 - zvířátka se lekla - leh na zádech - kolébka - posílení břišních svalů
 - had vykukuje - leh na břicho, zvedání trupu a hlavy, posílení zádových svalů
 - slon dupe - sed, nohy pokrčené, střídavě zvedat nohy
 - sloní uši - sed, ruce v týl, lokty dopředu a zpět, posílení mezilopatkových svalů
 - zvířátka usnou - relaxace
- výroba egyptských korálek z papíru
- koláž na téma prales - lepíme z geometrických tvarů
- hledání diamantů v písku
- Aktivita: hra na křováky - popis činnosti: děti přenášejí vodu (v puse, v nádobě na hlavě apod.), děti nezávodí, neporovnávají se, nejde o rychlost
- Základní pojmy:

Afrika:

- černoši, nomádové, svahilština, animalismus (uctívání přírody – stromů a pramenů, uctívání duší předků, ozdoby v nosních dírkách, ve rtech, vyvolávání deště, pyramidy, přírodní rezervace, jeskynní malby, hladomor);
- Sahara, Nil, Kilimandžáro, pyramidy v Egyptě, národní park Serengheti;
- velbloud, lev, krokodýl;
- akácie, trnová koruna;
- cestování v karavanách na velbloudech, loďky z rákosí;
- cesta dr. Davida Livingstona napříč Afrikou (jižní částí).

(Zdroj: Jančaříková , K (2010): Environmentální činnosti v předškolním vzdělávání. Praha: Raabe)

AUSTRÁLIE

- práce s obrazovými atlasy, fotografiemi přírody
- povídáme si o Australanech
- surfujeme - rovnováha na balanční ploše
- vyrábíme bumerang - stříháme z polypropylenových táček, házíme jím
- poslech australské pohádky „Jak přišlo sucho“
- jak je důležitá voda, připravujeme citronádu
- hrajeme kriket, ragby
- grafomotorické cvičení - klokan skáče - horní oblouk
- cvičíme jako australská zvířata
 - skáče jako klokan
 - skáče jako zajíc
 - leze jako lenochod
- výroba papírových rybiček - libovolná technika, na každou rybu kancelářská sponka, lovíme ryby na prut s magnetem
- Základní pojmy:

Austrálie

- australští domorodci Aboriginové (Aboriginales), ústní tradice předávání příběhů a historie, skalní rytiny v jeskyních, šamanismus, woodoo, oddenky, červi;
- Uluru Kat Tjuta, Velký Bariérový útes, Kakadu National park;
- klokan, koala, dingo, papoušek kakadu;
- poušť;
- pěší chůze;
- námořní výpravy a objevy ostrovů, deportace trestanců.

(Zdroj: Jančaříková , K (2010): Environmentální činnosti v předškolním vzdělávání. Praha: Raabe)

POLÁRNÍ PUSTINY, ANTARKTIDA

- Výroba tučňáků, ledních medvědů a Eskymáků - dle šablony vystřížení, vybarvení, kompletace
- Zimní krajina (společná práce) - zapouštění barev na vlhký podklad papíru, lepení látky
- Modelování iglú - práce s modelovací hmotou
- Koláž života v zimní krajině (společná práce, lepení, kresba)

- Rybolov - stolní hra (lov ryb pomocí magnetického prutu)
- Stavíme iglů – venku - cíl: seznámit se se životem Eskymáků, postavit domek ze sněhu, poznat vlastnosti sněhu jako izolačního a stavebního materiálu, seznámit se s jinou kulturou, poznávat pevné skupenství vody - pomůcky: lopaty a lopatky, postup: na školní zahradě stavíme několik staveb ze sněhu, snažíme se o spolupráci dětí, v iglů si pak mohou hrát, píseň Nohavic: Daleko na sever je grónská zem
- Základní pojmy:

Antraktida

- žádní obyvatelé, výzkumné stanice;
- tučňáci, lachtani, rackové a terejové;
- mech, lišejník, řasa;
- tundra, polární den a polární noc;
- psí spřežení;
- závod o dosažení jižního pólu.

(Zdroj: Jančaříková , K (2010): Environmentální činnosti v předškolním vzdělávání. Praha: Raabe)

- další viz např.
<https://clanky.rvp.cz/clanek/c/P/484/zivot-u-eskymaku.html/>

EVROPA

- založeného na přímých zážitcích
- prohlížení obrazového materiálu, rozhovory, vyprávění
- výstava fotek - společná výstava fotek z dovolených
- jak se mluví v Evropě, poslech nahrávky řečí vybraných národů
- jaké jsou další země v Evropě, co máme stejného, co máme jiného, co nemáme vůbec
- prohlížení obrázků z jednotlivých evropských měst
- např. **Itálie**
 - učíme se italsky
 - poslech italské pohádky - např. Pinocchio
 - výtvarná činnost - italská mozaika - trhání, příp. stříhání barevného papíru, lepení do obrázků dle fantazie dětí
 - praktická činnost - pečeme pizzu
 - příprava těsta - vážení, míchání, hnětení (hned ráno, během dopoledne pozorujeme, jak těsto „roste“)
 - příprava ingrediencí ke zdobení pizzy - strouháme, krájíme..
 - zdobení pizzy (rozlišujeme jednotlivé ingredience podle vůně - cibule, kečup, bylinky, salám...)